PRAKTICKÉ PŘÍPADY.

Nezachování maximální rychlosti předepsané autu podle určitých místních poměrů vylučuje samo o sobě vyviňovací důkaz, že škodná událost nemohla býti odvrácena i při řádných a věcných opatrnostech ve vedení silostroje a zacházení s ním. — Usmrtí-li auto dítě, může otec vedle nákladů na nemoc a pohřeb dítěte požadovati náklad na pomník jen, pokud tento jest stavu jeho přiměřený a zvyklostem místa odpovídající.

Žalující dělník tovární uplatňoval proti majiteli auta a jeho řidiči náhradu škody vzešlou mu tím, že auto usmrtilo žalobcova hocha, čímž mu vzešly náklady za lékaře, pohřeb a pomník na hřbitově hochu postavený.

Nižší soudy uznaly podle prosby žalobní.

Nejvyšší soud zrušil oba rozsudky a vraceje věc soudu prvé stolice nařídil doplnění řízení z těchto důvodů:

V § 46 min. nař. ze 26. dubna 1910 č. 81. ř. z. stanoveny jsou určité maximální rychlosti podle určitých místních, stupeň nebezpečí podmiňujících poměrů. Tuto maximální rychlost nutno zachovávati za všech okolností. Nebyla-li zachována, vylučuje to samo o sobě vyviňovací důkaz, že škodná událost nemohla býti odvrácena i při řádných a věcných opatrnostech ve vedení silostroje a zacházení s ním. O příčinné souvislosti mezi nezachováním maximální rychlosti a úrazem při srážce nelze důvodně pochybovati, jelikož by se byla nemohla vozidla, pokud se týče vozidlo s chodcem na místě a v okamžiku kritickém setkati, kdyby se bylo použilo menší rychlosti.

Z důvodu shora uvedeného může pak zůstati nepovšimnutým i tvrzení, že nelze příčinnou souvislost pokládati za danou, při nepatrném zvýšení maximální rychlosti, když i při zachování maximální rychlosti nebylo by bývalo lze silostroje včas zastaviti.

Podle místního ohledání a posudku znalce jde v souzeném případě o uzavřené místo (osadu Zbečník), nesměl proto po rozumu § 6 cit. nař. řidič auta jeti větší rychlostí než 15 km za hodinu. Zjistilo-li by se tedy, že řidič silostroje při kritické jízdě překročil tuto maximální rychlost, byl by vyloučen každý další vyviňovací důkaz a ručili by žalovaní po rozumu § 1 aut. zák. za všecku způsobenou škodu solidárně.

Podle výpočtu znalce jel žalovaný řidič silostroje rychlostí 16½ km za hodinu, přihlíží-li se ale k seznání svědka Č. rychlostí asi 11 km. Ani z rozsudku prvního soudu, ani z roz-

sudku soudu odvolacího nelze vyčísti, který z těchto výpočtů soudy vzaly vlastně za podklad svého rozhodnutí a kterou rychlost jízdy za prokázanou.

Chybí tu proto dostatečný podklad pro řádné posouzení a rozhodnutí věci se stanoviska § 46 cit. min. nař. V § 45 cit. min. nař. stanovena byla všeobecná zásada, že má býti pro jízdu silostrojů zvolena jízdní rychlost za všech okolností tak, aby byl řidič pánem své rychlosti a aby bezpečnost osob a majetku nebyla ohrožena, že řidič vozidla má zmírniti přiměřeně jízdní rychlost, třeba-li také zastaviti, kdyby nehody nebo poruchy dopravy mohly býti jeho vozidlem způsobeny. Nařízení vyslovuje tu nejen, co samo o sobě plyne již z ustanovení § 46 cit. min. nař., totiž, že řidič silostroje není nikterak snad oprávněn jeti vždy maximální rychlosti v § 46 cit. min. nař. stanovenou, nýbrž vyslovuje i positivní normu, že řidič má zvoliti za všech okolností rychlost jízdy tak, aby byl pánem své rychlosti, že se má popřípadě zmírniti rychlost, třeba-li i zastaviti. Ovšem nelze tento předpis vykládati tak, že řidič nesmí jeti větší rychlostí než takovou, aby v každém případě mohl ihned zastaviti. Neboť podle všeobecné zkušenosti jest i při rychlosti podle zákona přípustné větší než 6 km za hodinu okamžité zastavení nemožné, a znemožnil by výklad takový vůbec jízdu silostroji, která podle povahy věci má umožniti právě urychlenou dopravu.

Uvedeným předpisem ukládá se toliko řidiči, aby při volbě rychlosti jízdy zachoval vždy předepsanou, odbornými zkušenostmi a nebezpečím jízdy vyžadovanou pečlivost a obezřetnost a aby rychlost za všech okolností přizpůsobil zvláštním okolnostem, by mohl po případě, to jest k d y b y nehody nebo poruchy dopravy mohly býti jeho vozidlem způsobeny, zastaviti.

Vzhledem k případu, o nějž tu jde, bylo tedy zkoumati, zda tu byla, a to i zjevná situace taková, že bylo při zachování náležité ostražitosti, zvýšené píle a pozornosti (§ 1299 obč. z.) povinností řidiče rychlost jízdy z 15 km zmírniti tak, aby mohl ihned zastaviti, tedy zmírniti rychlost na 6 km.

Nižší soudy zodpověděly tuto otázku kladně a vidí zvláštní poměry, jež uložily řidiči tuto povinnost, v tom, že jelo proti němu auto nákladní, jemuž se musil vyhýbati, že jel v místa, kde neviděl před domek B-ův, kde bývají děti, takže nemohl míti za vyloučeno, že z domu toho nebo z protějšího volného prostranství někdo sejde na silnici a že řidič sám ve sporu uvedl, že místy úrazu jezdí dvakrát až třikrát týdně, takže místní situaci zná, dále že sami žalovaní uvedli, že v době, kdy

auto projíždělo před stavením B-ovým, si hrálo mimo jízdní dráhu v prostranství proti domku B-ovu několik dětí, a že šofér viděl chlapce žalobcova na vzdálenost 7 m. Leč tyto předpoklady jednak nejsou závažné pro rozhodnutí věci, jednak postrádají skutkového zjištění, jednak jsou v rozporu se spisy.

Okolnost, že jelo proti autu žalovaných auto nákladní, sama o sobě nebyla dostatečným důvodem, aby řidič auta žalovaného zmírnil rychlost jízdy až na 6 km za hodinu. Jestiť všeobecně známo, že vozidla vyhýbají se bezvadně i při rychlosti větší.

Při místním ohledání bylo zjištěno, že silnice se od bodu C na náčrtku vyznačeném zahybá, takže až do bodu G není na místo kritické, kde se úraz stal, viděti. Podle toho nebylo lze postřehnouti při jízdě až do bodu G situaci před domkem B-ovým, avšak od bodu G vzdáleného od domku 70 kroků bylo viděti. Uvádí-li tedy odvolací soud, že řidič auta žalovaného jel z místa, kde neviděl, před domek B-ův, nesrovnává se to s výsledkem místního ohledání a s tím, co na základě něho bylo zjištěno. Při nejmenším není znění protokolu o místním ohledání dosti jasné.

Pro předpoklad, že řidič auta v ě d ě l, že před domkem B-ovým bývají děti, není ve skutkových zjištěních vůbec podkladu; zjištěno bylo toliko, že řidič auta znal »m í s t n í s i t u a c i«, čímž není ještě řečeno, že musil vědět, že před domkem B-ovým bývají děti. Nezávažnou jest další okolnost, již však nižší soudy zvláště zdůrazňují, že žalovaní sami ve sporu uvedli, že v době, kdy auto projíždělo před stavením B-ovým, si hrálo mimo jízdní dráhu v prostranství proti domku B-ovu několik dětí. Podle způsobu citace tohoto přednesu bylo by pokládati za to, a patrně nižší soudy i za to pokládaly, že žalovaní při projíždění kritického místa hrající si děti postřehli. Než nižší soudy pomíjejí při citování tohoto přednesu právě důležitou a v přednesu tvrzenou okolnost, že žalovaná strana to, co tu uvádí, teprvé d o d a t e č n ě z j i s t i l a; tím však nabývá tento přednes zcela jiného smyslu. V tomto směru jest tu tedy vytýkaný rozpor se spisy.

Jestliže by nebyl správný předpoklad, že řidič auta žalovaného nemohl přehlédnouti silnici a místo před domkem B-ovým, že věděl, že tu bývají děti a viděl, že před tímto domkem si hrálo mimo jízdní dráhu v prostranství proti domku B-ovu několik dětí, pak není přilehavý další předpoklad, že řidič auta nemohl míti za vyloučeno, že z domu B-ova anebo z protějšího volného prostranství někdo sejde na silnici. Podle

obyčejného běhu věcí není šofér, jedoucí kolem obytných budov na veřejné a dopravě sloužící silnici, povinen ve všech případech počítati s tím, že mu někdo náhle z některé budovy vběhne do jízdní dráhy. Může spíše očekávati, že každý rozumný člověk vynaloží vyžádanou opatrnost a přesvědčí se, zda může bezpečně tak učiniti. Věc nebyla tedy nižšími soudy dostatečně rozebrána a objasněna tak, aby mohla býti spolehlivě rozhodnuta, pokud jde o vyviňovací důkaz podle § 2 aut. zák. Leč věc není k rozhodnutí zralá ani potud, pokud jde o to, zda nárok žalující strany jest přiměřený.

Žalovaná strana přiznala při jednání, že žalobce s pohřbem zemřelého synka měl výlohy, jak uvedeny jsou v žalobě, připustila také přiměřenost nákladů těch, v y j m a položku 15 (náklad za pomník) per 3236 Kč, které vytýkala nepřiměřenost.

Nelze tedy v řízení opravném k opožděné výtce nepřiměřenosti nákladu s pohřbem spojeného ve výši 3506 Kč 35 h více přihlížeti (§ 482 a 513 c. ř. s.). Leč pokud jde o náklad za pomník ve výši 3236 Kč, měly nižší soudy zjednati si podklady pro posouzení přiměřenosti tohoto nákladu. Toho neučinily. Per arg. § 549 obč. z. náleží žalovaným nahraditi náklad na pohřeb, přiměřený zvyklostem místa, stavu a jmění usmrceného, pokud se týče rodičů jeho.

Žalobce je továrním dělníkem, jemuž uděleno bylo ve sporu právo chudých. O jeho a majetkových poměrech usmrceného dítěte nebylo vůbec jednáno, tím méně něčeho zjištěno. Z výpovědi svědka, jehož se nižší soudy dovolávají, plyne sice, že účet za pomník žalobcem objednaný, činí správně 3236 Kč a že tato cena je přiměřená, nevychází však z této výpovědi, že pomník takový, který podle objednávky žalobce byl zhotoven a postaven, odpovídá zvyklostem místa, stavu a jmění žalobce, pokud se týče jmění usmrceného. Pro posouzení této nejen skutkové, nýbrž i právní otázky, není tu podkladu. Dosavadní řízení zůstalo tedy v několika směrech vadným a kusým, což zamezuje úplné vysvětlení a důkladné posouzení rozepře a poněvadž patrně třeba jednání v první stolici, aby věc stala se zralou k rozhodnutí, bylo po rozumu § 510 c. ř. s. uznati, jak se stalo.

R o z h o d. n e j v y š. s o u d u z 9. l i s t o p a d u 1928 Rv I 547/28. Dr. K.